

СТАНОВИЩЕ

От: *проф. д-р Еленита Кирилова Великова;*
УНСС, КАТЕДРА „ИКОНОМИКА НА ТУРИЗМА“;
Научна специалност „Икономика и управление (Туризм)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** в професионално направление 3.8 Икономика, по научна специалност *„Икономика и управление (туризм)“* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Владимир Бойчев Бойчев*
Тема на дисертационния труд: *Въздействие на фармацевтичната индустрия върху туризма*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 21/12.01.2023 г. на Зам.-Ректора по НИД и МС на УНСС и Решение от първото заседание на научното жури, проведено на 16.01.2023 г.

1. Информация за докторанта

Докторантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност *Икономика и управление, професионално направление 3.8. Икономика* съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 765/20.03.2018 г. Обучението е осъществено в редовна и задочна форма през периода 2018-2023 година.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с общ обем от 216 страници компютърно набран текст. От тях 185 страници са увод, основен текст и заключение, 19 страници – списък на използваната литература, 9 страници приложения. Библиографският апарат включва 198 литературни източника на български, английски, френски и руски езици. В текста се съдържат 77 таблици и 23 фигури. В структурно отношение трудът е съставен от три глави, увод и заключение. В тях последователно са разгледани същността и особеностите на туризма и на фармацевтичната индустрия и е

изследвано въздействието на фармацевтичната индустрия върху конгресния, медицинския и фармацевтичния туризъм.

Темата на дисертационния труд е формулирана добре. Значимостта и актуалността ѝ е ясно обоснована, предвид все по-голямото значение на фармацевтичната индустрия в съвременното туристическо развитие и стремежът на все повече дестинации да се насочват към тяхното обвързване, които са добре разяснени в дисертацията. Докторантът приема, че „е нужно да се отчита влиянието на други сектори и отрасли върху туризма и да се търсят най-добрите пътища за използването на положителните въздействия за възстановяването и развитието на сектора“ предвид наличието на повсеместни кризи през последните години.

Предметът и обектът на изследване са добре дефинирани, целта и задачите са коректно изведени, като прецизно отразяват извършената изследователска работа от докторанта. Дисертационната теза е развита и доказана, като потвърждаването на отделните хипотези затвърждават изведените твърдения. Със своите достойнства се отличават методологията на изследването, възможностите за изпълнението му и вероятността за постигане за нови научни знания и приноси, ограниченията на обекта и предмета, както и системата от измерители и показатели за анализ, оценка и прогноза и източниците на информационно осигуряване. Изложението и използваната литература показват, че докторантът се е запознал със значителен брой литературни източници. Стилът на дисертацията също е много добър. На структурата на дисертационния труд може да се даде много добра оценка.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В дисертационния труд могат да бъдат очертани редица предимства, които са с научен и научно-приложен характер. Първоначално логично са изяснени терминологично включените в дисертацията термини, въз основа на които в последствие са направени всички анализи и изследвания. Изведена е спецификата на туризма и туристическата индустрия и е анализирано актуалното ѝ състояние. Дефинирана е взаимовръзката между туризма и фармацевтичната индустрия на основата на три специализирани видове туризъм – конгресен, медицински и фармацевтичен. В основата на втора част от дисертацията е заложен анализът на фармацевтичната индустрия, като са определени нейните особености, съвременното ѝ състояние и перспективите ѝ за развитие. Първите две части на дисертационния труд са предпоставка за предложената впоследствие методика за изследване на въздействието на фармацевтичната индустрия върху конгресния, медицинския и фармацевтичния туризъм. Въз основа на разработени три анкетни карти е

проведено проучване за установяване на нагласите на потребителите, мениджърите на хотели и на представителите на туристически фирми относно дейността и продуктите на фармацевтичната индустрия, имащи отношение към туризма. Анализът на резултатите дава възможност за извеждане на коректни, научно-обосновани и практико-приложни изводи за развитието на сектора в страната във връзка с предлагането на фармацевтичен, медицински и конгресен туризъм за представителите на фармацевтичната индустрия.

Изведеният методически инструментариум дава възможност на докторант Бойчев да постигне поставената в дисертационния труд основна цел и да реши набелязаните задачи. **В резултат от добросъвестното разработване на труда е установено въздействието на фармацевтичната индустрия върху туризма, като се отчитат икономически предимства както чрез организацията на конгресни събития, така и чрез предлагането на медицински и фармацевтични продукти.** Разработената методика за оценка на въздействието на фармацевтичната индустрия върху конгресния, медицинския и фармацевтичния туризъм може да се използва като основа за други научни изследвания на въздействието на свързани с туризма индустрии.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд могат да бъдат отчетени редица приноси с научен и практико-приложен характер. По-конкретно имам предвид следните:

- Обобщено е научното познание за въздействието на фармацевтичната индустрия върху туризма в посока на развитието на специализираните видове туризъм – конгресен, медицински и фармацевтичен;
- Установявани са връзките и зависимостите между фармацевтичната индустрия и конгресния, медицинския и фармацевтичния туризъм.
- Предложена е методика за изследване на въздействието на фармацевтичната индустрия върху конгресния, медицинския и фармацевтичния туризъм;
- Изведени са осъществими и приложими препоръки за оптимизиране въздействието на фармацевтичната индустрия върху развитието на туризма в България.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По вид и брой представените публикации съответстват на обявените от докторанта в приложения списък. Общо са представени шест публикации. Пет от тях са доклади, представени на значими научни

форуми, а една е статия, публикувана в списание, индексирано във вторични бази данни. Считам, че тези публикации представят реално постиженията на докторанта и са достатъчно представителни, за да ги огласят пред академичната общност и заинтересованите делови кръгове от практиката.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът достоверно възпроизвежда съдържанието на труда. Подготвен е в обем от 76 страници компютърно набран текст и е съставен от шест части, които в максимална степен отразяват изследователската работа на докторанта.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Въпреки достойнствата на дисертационния труд могат да бъдат очертани и някои слабости, които са характерни за всеки млад изследовател. Те не са особено сериозни и са с препоръчителен характер, което не поставя под съмнение изразените достойнства на дисертационния труд. Препоръчвам в бъдещата си работа докторант Бойчев да насочи усилията си към изследване на възможностите на страната ни да се позиционира като дестинация за фармацевтичен туризъм.

8. Заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторант Бойчев безспорно е постигнал и изпълнил. Анализите са коректни, препоръките обосновани и произтичащи от резултатите от изследването. Докторантът демонстрира умения за задълбочен и аргументиран анализ, обобщения и критично мислене. Анализиранията дисертация представлява творческо постижение, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за теорията и практиката в туризма.

Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Владимир Бойчев Бойчев образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (Туризм)“, професионално направление 3.8. Икономика.

29.01.2023 г./ гр. София

Подпис:
/проф.д-р Е.Великова/